

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการทำไร่หมุนเวียนบนเขตที่สูงที่มีต่อสังคม นก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่						
ชื่อผู้เขียน	นายวิรงค์ จันท						
วิทยาลัยเกษตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีววิทยา						
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	<table> <tr> <td>ผศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ</td> <td>ประธานกรรมการ</td> </tr> <tr> <td>อ.ดร. สมพร สว่างวงศ์</td> <td>กรรมการ</td> </tr> <tr> <td>อ.ดร. ประสิทธิ์ วังภคพัฒน์วงศ์</td> <td>กรรมการ</td> </tr> </table>	ผศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ	ประธานกรรมการ	อ.ดร. สมพร สว่างวงศ์	กรรมการ	อ.ดร. ประสิทธิ์ วังภคพัฒน์วงศ์	กรรมการ
ผศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ	ประธานกรรมการ						
อ.ดร. สมพร สว่างวงศ์	กรรมการ						
อ.ดร. ประสิทธิ์ วังภคพัฒน์วงศ์	กรรมการ						

บทคัดย่อ

ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของสังคมนกกับการทำไร่หมุนเวียนของชาวปกากะญอในหมู่บ้านแม่แฮใต้ และชาวลัวะในหมู่บ้านเฮาะ ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ระดับความสูงเหนือน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2544 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2545 การศึกษาชนิดและสังคมนกทำโดยการเดินสำรวจตาม transect จำนวน 6 เส้นที่วางแนวในถิ่นที่อยู่อาศัย 3 แบบคือ ไร่ข้าว fallow และป่าที่เติบโตเต็มที่แล้ว แต่ละถิ่นที่อยู่อาศัยมี transect ซึ่งมีความแตกต่างของถิ่นอยู่อาศัยย่อย การศึกษาชนิดและสังคมนี้ใช้เทคนิครีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยศึกษาถิ่นที่อยู่อาศัยของนกในระดับภูมิประเทศ นอกจากนี้ยังศึกษาพืชอาหารของนกที่พบเพื่อศึกษาปัจจัยในการเข้ามาใช้พื้นที่ของนก และศึกษาภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับนกโดยการสัมภาษณ์ จากการศึกษาพบว่าสังคมนกในแต่ละถิ่นที่อยู่อาศัยมีความแตกต่างกับอย่างมาก แม้ว่าในถิ่นที่อยู่อาศัยแบบเดียวกันค่า PD (Percent Dissimilarity) ยังมีมากกว่า 40 % ผลของการวิเคราะห์โดย PCA (Principal Component Analysis) แสดงให้เห็นถึงสังคมในป่าที่เติบโตเต็มที่มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมาก การวิเคราะห์หาพื้นที่ด้วยวิธีการจัดจำแนกแบบไม่กำกับดูแลพบว่าพื้นที่ป่าที่เติบโตเต็มที่นี้มีมากกว่า fallow เล็กน้อย นกที่พบในพื้นที่บางชนิดเช่น นกปรอดเหลืองหัวจุก นกโพระดกคอกสีฟ้า อาจช่วยกระจายพันธุ์พืชโดยสามารถกินลูกไม้หลายชนิดได้ทั้งผล หรือบางชนิดเช่น นกกินปลีหางยาวคอดำ นกเขียวก้านแดงท้องสีส้ม

จ

ช่วยในการผสมพันธุ์โดยการกินน้ำหวานของดอกไม้ ชาวปกากะญอมีชื่อภาษาถิ่นสำหรับจำนวนนกได้ 45 ชนิด และมีเรื่องเล่าและนิทานที่เกี่ยวข้องกับนกโดยสอดแทรกคติไว้ สำหรับชาวลัวะไม่มีไครนิกนิทานหรือเรื่องเล่าได้และส่วนใหญ่เรียกชื่อนกเป็นภาษาปกากะญอ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	Effects of Fallow-Shifting Cultivation in Upland Area on Bird Community at Mae Chaem District, Chiang Mai Province	
Author	Mr. Wirong Chanthorn	
M.S.	Biology	
Examining Committee	Asst. Prof. Dr. Narit Sitasuwan	Chairperson
	Dr. Somporn Sangawong	Member
	Dr. Prasit Wangpakapattanawong	Member

ABSTRACT

A study of the relationship between bird communities and fallow-shifting cultivation was studied in Karen people of Mae Hae Tai village and Lua people of Ban Hoo village at approximately 1,000 metre above sea level, at Tambon Pang Hin Fon, Mae Chaem District, Chiang Mai Province, from July 2001 to February 2002. Bird surveys were done by walking along 6 transects through three habitats; mature forest, fallow and rice fields. Each habitat had different microhabitats. This study used remote sensing techniques and geographic information system as tools to describe bird habitats at the landscape level. In addition, I identified the food plants of birds that attract birds to habitat and I also surveyed indigenous knowledge related to birds by interview. The bird communities in each habitat were very different among sites. PD (Percent Dissimilarity) values were more than 40 % even bird communities in the same habitat. PCA (Principal Component Analysis) demonstrated that the bird community in mature forest was distinct from other habitats. Spatial analysis performed by supervised classification, showed that the mature forest area was slightly bigger than fallow area. Many birds found in the area probably

help to disperse plant seeds such as Crested Bulbul and Blue-throated Barbet or pollinate flowers such as Black-throated Sunbird and Orange-bellied Leafbird by eating whole fruits or nectar of many plants. Karen people have words to identify 45 bird species. They also have stories and myths about bird including proverb. No Lua people were able to recall about stories or myths involving. Many Lua people in this village use Karen language to name birds.